

Mindretallet vender sig ligeledes skarpt mod bemyndigelsen til at fastsætte bestemmelser, der regulerer kommunernes forbrug af lærerløntimer pr. elev. Det indskrænker kommunernes selvforvaltning, og de nuværende rammer for lærerskematimer pr. elev på de enkelte klassetrin baseret på et gennemsnitligt elevtal forsvinder. Mindretallet finder det uacceptabelt, at bestemmelsen om det maksimale gennemsnit falder helt ud.

Mindretallets udgangspunkt har været en enhedsskole, hvor den lokale indflydelse var optimal. Derfor er mindretallet klart imod, at folket i et lokalområde, skoledistrikt, fratages retten til at få en folkeafstemning i forbindelse med en skolenedlæggelse.

Mindretallet finder det meget beklageligt, at den demokratiske tradition, der blev introduceret af Venstre den 21. oktober 1955, nu afskaffes.

Venstre foreslog i § 2, stk. 4, i forslaget til ny folkeskolelov:

»En skole kan ikke nedlægges, såfremt 80 pct. af alle, der i vedkommende skoledistrikt har valget til kommunalbestyrelsen, skriftligt begærer skolen opretholdt og der gennemsnitligt i en periode på 5 år har været mindst 20 i undervisningen deltagende børn«. I bemærkningerne til forslaget hedder det bl.a., at bestemmelsen »siger på at understrege forældrenes indflydelse på skolevæsenets ordning.«

Med udgangspunkt heri blev de principper, der hidtil har været gældende, formuleret således i § 5, stk. 2, i folkeskoleloven fra 1958:

»Har en kommunalbestyrelse med henblik på en centralisering af skolevæsenet inden for enkelte kommune eller sammen med en eller flere nabokommuner truffet beslutning om nedlæggelse af en distriktsskole, skal dette bekendtgøres i de stedlige dagblade. Fremsætter mindst 80 pct. af de beboere i det pågældende skoledistrikt, der har valget til kommunalbestyrelsen, inden en måned efter bekendtgørelsen skriftlig begæring derom, skal der af kommunalbestyrelsen foranstalles en afstemning angående spørgsmålet om skolens nedlæggelse. Stemmeberettigede ved afstemningen er de beboere i skoledistriktet, der har valget til

kommunalbestyrelsen. De nærmere regler om afstemningen fastsættes af undervisningsministeren. Bliver resultatet af afstemningen, at mindst 80 pct. af de stemmeberettigede ønsker skolen opretholdt, kan den kun nedlægges, såfremt kommunalbestyrelsen efter førstkommande ordinære kommunevalg på ny træffer beslutning herom.«

80 pct. blev opfattet som et ret strengt krav. Derfor blev der foreslået en lempelse af den socialdemokratiske undervisningsminister, Knud Heinesen, i forbindelse med fremsættelsen af forslag til ny folkeskolelov i 1972. Men da forslaget ikke blev vedtaget, følte Venstre åbenbart, at ønsket om en lempelse var så stærkt, at dette blev foreslået særskilt ændret af undervisningsminister Tove Nielsen.

Denne ændring, der helt svarede til formuleringerne i Knud Heinesens forslag til ny folkeskolelov, havde følgende ordlyd:

»Har en kommunalbestyrelse besluttet at nedlægge en skole, skal dette bekendtgøres i et eller flere af de lokale blade. Fremsætter mindst 50 pct. af de beboere i det pågældende skoledistrikt, der har valget til kommunalbestyrelsen, inden 4 uger efter bekendtgørelsen skriftlig begæring derom, skal kommunalbestyrelsen afholde en afstemning om skolens nedlæggelse. Stemmeberettigede ved afstemningen er de beboere i skoledistriktet, der har valget til kommunalbestyrelsen. De nærmere regler om sådanne afstemninger fastsættes af undervisningsministeren. Bliver resultatet af afstemningen, at mindst 75 pct. af de stemmeberettigede ønsker skolen opretholdt, kan den først nedlægges efter udløbet af den følgende valgperiode og da kun, hvis kommunalbestyrelsen på ny træffer beslutning herom. Der kan ikke over for denne beslutning begæres afstemning blandt beboerne.«

Venstres interesse i en lempelse sås allerede i forbindelse med debatten om Knud Heinesens forslag til ny folkeskolelov. Her udtalte Venstres ordfører, Brøndlund Nielsen, den 17. januar 1973: »Det er et tiltalende træk ved forslaget, at det letter demokratiets vilkår med hensyn til en befolknings mulighed for at bevare en skole – denne regel, der nu giver lettere adgang